

ΟΙ ΝΕΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΕΝΤΑΓΜΕΝΕΣ ΣΤΗ ΛΟΓΙΚΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Χριστόφορου Σεβαστίδη, Δ.Ν. – Εφέτη, Προέδρου της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων

Ι. Η ιστορία ρύθμισης της εργάσιμης ημέρας όπως και του ύψους της εργατικής αμοιβής κρύβει μέσα τους μακραίωνους αγώνες μεταξύ των κατόχων των μέσων παραγωγής και των εργατών. Το αίτημα για το 8ωρο, που γεννήθηκε για πρώτη φορά μετά τον Αμερικανικό εμφύλιο πόλεμο, απαιτήθηκε ανοιχτά και μαζικά στην απεργία της Πρωτομαγιάς του 1886, όταν οι εφημερίδες της Νέας Υόρκης δήλωναν ότι το κίνημα ήταν ανατριχιαστικό και αχαλίνωτο και θα έφερνε μείωση των μισθών, φτώχεια και κοινωνική υποβάθμιση ενώ θα έσπρωχνε τους εργάτες σε αλητεία,

χαρτοπαιξία, βία και αλκοολισμό (Ρίτσαρντ Μπόγερ- Χέρμπερτ Μόρε, Η άγνωστη ιστορία του εργατικού κινήματος των ΗΠΑ, σελ. 145). Σταδιακά όλο και περισσότεροι εργαζόμενοι, όλο και περισσότεροι κλάδοι κατακτούσαν στις ΗΠΑ το 8ωρο μέσα από τη συνδικαλιστική δράση, τους βίαιους και αιματηρούς αγώνες, τους πρόωρους θανάτους και τα εργατικά ατυχήματα. Οι αγγλικοί εργοστασιακοί νόμοι (Factory- Acts) του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα προδιαγράφουν ως μέση ημέρα της εβδομάδας τις 10 ώρες και τις 8 ώρες για το Σάββατο. Το ανώτατο όριο της εργάσιμης ημέρας συμπίπτει σχεδόν με τα όρια που επέβαλε ήδη από το 1349 το Καταστατικό για τους Εργάτες του Εδουάρδου του Γ'. Παρατηρείται από τότε ότι η εργάσιμη ημέρα ανέρχεται καθημερινά σε 24 ώρες αφού αφαιρεθούν οι λίγες ώρες ανάπαυσης, χωρίς τις οποίες η εργασιακή δύναμη αποτυγχάνει τελείως να επιτελέσει εκ νέου την υπηρεσία της. Το 8ωρο επιβλήθηκε ως χρόνος αναγκαίος για μόρφωση, πνευματική ανάπτυξη, ψυχαγωγική κοινωνική επαφή. Η υπερεργασία με την παράταση της εργάσιμης ημέρας διαπιστώθηκε ότι προκαλεί την πρόωρη εξάντληση και νέκρωση της ίδιας της εργασιακής δύναμης, κατάσταση που δεν συνέφερε ούτε τους εργοδότες. Οι τελευταίοι βρήκαν στην εντατικοποίηση της εργασίας και στην αυξημένη ταχύτητα των μηχανών έναν βολικό τρόπο να συμπυκνώσουν την ίδια εργασία σε μικρότερο χρονικό διάστημα της ημέρας εξοικονομώντας ταυτόχρονα ένα μέρος των λειτουργικών τους δαπανών.

Στο κατώφλι του 20ου αιώνα οι κοινωνικοί αγώνες της εργατικής τάξης οδήγησαν τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας να υιοθετήσει στις 29 Οκτωβρίου 1919 την υπ' αριθμό 1 Διεθνή Σύμβαση Εργασίας που περιορίζει τις ώρες εργασίας στις βιομηχανικές επιχειρήσεις σε 8 ώρες ημερησίως και σε 48 εβδομαδιαίως. Η Ελλάδα κύρωσε τη Σύμβαση με το ν. 2269/1920. Στις δεκαετίες που ακολούθησαν οι ρυθμίσεις επεκτάθηκαν σε όλους τους επαγγελματικούς κλάδους και το δικαίωμα των εργαζομένων στην ανάπαυση και στον ελεύθερο χρόνο αποτυπώθηκε σε διεθνή κείμενα για τα ανθρώπινα δικαιώματα (Οικουμενική Διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα του 1948, Χάρτης των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων του 1989, Αναθεωρημένος Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης). Με την ΕΓΣΣΕ του 1975 καθιερώθηκε ως εβδομαδιαίος χρόνος εργασίας οι 40 ώρες που αντιστοιχούσαν σε πενήνήμερη εργασία ή σε 6 ώρες και 40 λεπτά σε εξαήμερη εβδομαδιαία απασχόληση, με αυξημένη αμοιβή για κάθε παραπάνω ώρα απασχόλησης. Από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 ξεκίνησε μια αντίστροφη πορεία σταδιακής απορρύθμισης όλων των προστατευτικών ρυθμίσεων. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Οδηγία 93/104/ΕΚ που τροποποιήθηκε με την 2000/34/ΕΚ και μεταγενέστερα με την Οδηγία 2003/88/ΕΚ, κάτω από τις έντονες εργοδοτικές πιέσεις για «ευελιξία» και αυξομείωση των ωρών απασχόλησης ανάλογα με τις επιχειρησιακές ανάγκες, αποτελεί τη βάση διαμόρφωσης του χρόνου εργασίας. Το άρθρο 3 της Οδηγίας προβλέπει ελάχιστη διάρκεια της ημερήσιας ανάπαυσης τις 11 συναπτες ώρες, ρύθμιση η οποία με αντίστροφη ανάγνωση επιτρέπει τις 13 ώρες ημερήσιας εργασίας. Το άρθρο 16 εισάγει την έννοια της «περιόδου αναφοράς» με τέτοιον τρόπο ώστε η διάρκεια της εβδομαδιαίας ανάπαυσης (24ωρο) όπως και η

Συνέχεια στη επόμενη σελίδα...

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ

Αθήνα, 10-06-2021

Αρ. Πρωτ.:194

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Για το νέο εργασιακό νομοσχέδιο

Το σχέδιο νόμου για τα εργασιακά που εισήχθη στη Βουλή φαίνεται να κανονικοποιεί την απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων και να ανατρέπει την ουσία του προοδευτικού για την εποχή του συνδικαλιστικού νόμου 1264/82. Κυρίως όμως κλονίζει τη Συνταγματική ισορροπία ανάμεσα στο δικαίωμα της ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής και στην υποχρέωση του Κράτους να μεριμνά για την «ηθική και υλική εξύψωση του εργαζόμενου πληθυσμού» και να διασφαλίζει την ανεμπόδιστη άσκηση συνδικαλιστικών δικαιωμάτων ιδιαίτερα το δικαίωμα στην απεργία (άρθρα 22 και 23 Σ).

Στα βασικά του σημεία το νομοσχέδιο: α) επιτρέπει την διευθέτηση του χρόνου εργασίας που οδηγεί στην κατάργηση της 8ωρης ημερήσιας απασχόλησης με ατομική πλέον συμφωνία εργοδότη και εργαζομένου και με απλήρωτη την προσαύξηση των ωρών της επιπρόσθετης απασχόλησης (άρθρο 59),

β) καταργεί το δικαίωμα της Κυριακάτικης αργίας για πολλές κατηγορίες εργαζομένων (άρθρο 63),

γ) αυξάνει τον αριθμό των υπερωριών σε 150 κατ' έτος από 96 που ίσχυαν μέχρι σήμερα στη βιομηχανία και 120 στους λοιπούς κλάδους (άρθρο 58),

ενώ δ) τα άρθρα 91, 93 και 95 θέτουν ακόμα περισσότερα βάρη και νομοθετικούς περιορισμούς στο συνταγματικό δικαίωμα στην απεργία, το οποίο πλέον καθίσταται κενό περιεχομένου, αφού με τους ήδη υπάρχοντες περιορισμούς το 90% των απεργιών δεν πληρούν τις αυστηρές προϋποθέσεις του νόμου.

Θεωρούμε ότι η ψήφιση του Νομοσχεδίου συνιστά σημαντική θεσμική οπισθοδρόμηση και θα διευρύνει την ήδη υφιστάμενη νομική και πραγματική ανισότητα στις εργασιακές σχέσεις.

ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

ΟΙ ΝΕΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΕΝΤΑΓΜΕΝΕΣ ΣΤΗ ΛΟΓΙΚΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ανώτατη εβδομαδιαία διάρκεια εργασίας (48ωρο) να υπολογίζονται πλέον όχι σε σταθερή εβδομαδιαία βάση αλλά εντός μιας περιόδου 14 ημερών για την πρώτη περίπτωση και 4 μηνών για την δεύτερη περίπτωση. Τέλος το άρθρο 17 αποτελεί έναν μακροσκελέστατο κατάλογο παρεκκλίσεων από την οποία προστασία παρέχει η Οδηγία. Η πικρή πραγματικότητα της επιστροφής σε εργασιακές συνθήκες προηγούμενων αιώνων δεν μπορεί να ωραιοποιηθεί με τις γενικόλογες διακηρύξεις και τα ευχολόγια του προοιμίου της Οδηγίας όπως και άλλων διεθνών κειμένων περί βελτίωσης των συνθηκών εργασίας, θέσπισης ελάχιστων προδιαγραφών για την οργάνωση του χρόνου εργασίας, σεβασμού της γενικής αρχής της προσαρμογής της εργασίας στον άνθρωπο. Ο αναθεωρημένος Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης, που κυρώθηκε στην Ελλάδα με το ν. 4359/2016, συνδέει με περισσότερη ειλικρίνεια την υποχρέωση υιοθέτησης λογικής διάρκειας της ημερήσιας και εβδομαδιαίας απασχόλησης με την αύξηση της παραγωγικότητας, δηλαδή την αύξηση του ποσοστού κέρδους των επιχειρήσεων. Στο ελληνικό εργατικό δίκαιο η υπερεργασία (41η -45η ώρα εργασίας στο πενθήμερο και 41η - 48η ώρα εργασίας στο εξαήμερο) όπως και η υπερωρία (πέραν της 9ης ώρας ημερησίως στο πενθήμερο και της 8ης ώρας στο εξαήμερο) αμείβονται με επιπρόσθετη αμοιβή. Η τάση της διαρκούς αύξησης του επιχειρηματικού κέρδους με συμπίεση του μισθολογικού κόστους οδήγησε στη θεσμοθέτηση της λεγόμενης «διευθέτησης του χρόνου εργασίας», δηλαδή στη συνολική αποτίμηση της εργασίας σε ευρύτερες (της εβδομάδας) χρονικές περιόδους χωρίς την καταβολή της επιπρόσθετης αμοιβής στους εργαζομένους για την πραγματοποίηση υπερεργασίας και υπερωρίας. Οι ρυθμίσεις αυτές της παραπάνω αναφερόμενης Ευρωπαϊκής Οδηγίας, που εξασφαλίζουν «ευελιξία» και μεγαλύτερο ποσοστό κέρδους στις επιχειρήσεις αυξάνοντας ταυτόχρονα μέχρι τα ακραία όρια τον ημερήσιο χρόνο απασχόλησης των εργαζομένων, εισήχθησαν στο ελληνικό δίκαιο με το άρθρο 42 του ν. 3986/2011. Τότε ο νομοθέτης στην παράγραφο 7 του άρθρου 42 θεώρησε ως ελάχιστο όρο διασφάλισης των συμφερόντων των εργαζομένων την προηγούμενη επιχειρησιακή συλλογική συμφωνία μεταξύ εργοδότη και εκπροσώπων των εργαζομένων. (βλ αναλυτικά σε Ι. Σκανδάλη, Χρόνος εργασίας, σελ. 148 επ).

Το προτεινόμενο Σχέδιο Νόμου προχωράει μερικά βήματα παραπέρα. Η σημαντικότερη αντιμεταρρύθμιση πραγματώνεται στις διατάξεις που προβλέπουν την αύξηση της ημερήσιας εργασίας στις 10 ώρες χωρίς επιπλέον αμοιβή για την υπερωριακή απασχόληση και χωρίς προηγούμενη συλλογική συμφωνία. Ο εργαζόμενος σε μια εποχή αυξημένης ανεργίας, οικονομικής ανασφάλειας και εκβιαστικών διλημμάτων για την διατήρηση της θέσης εργασίας του, καλείται να προτείνει ο ίδιος στον εργοδότη του την επιπλέον απασχόλησή του χωρίς επιπρόσθετη αμοιβή. Να συναινέσει εθελοντικά και με δική του πρωτοβουλία στην αποστέρηση του ελάχιστου χρόνου για ξεκούραση, μόρφωση, οικογενειακές και κοινωνικές ελαφές, «να ζητήσει την συμφιλίωση της προσωπικής με την επαγγελματική του ζωή». Του «δίνεται η δυνατότητα», σύμφωνα με τις αρχές του νομοσχεδίου που παρουσίασε το Υπουργείο Εργασίας, να φθείρει τη σωματική και ψυχική υγεία του, να μεταβληθεί σε ζωντανό εξάρτημα της επιχείρησης. Ακόμα κι αν υπήρχε το ιδανικό για τις επιχειρήσεις πρότυπο τέτοιου εργαζομένου, το κοινωνικά ουδέτερο Κράτος που ενδιαφέρεται να έχει πολίτες υγιεινούς, σωματικά και ψυχικά υγιείς, θα όφειλε να μην επιτρέψει τον εξανδραποδισμό τους. Η ανέξοδη για τις επιχειρήσεις μεταφορά των υπερωριών σε άλλη χρονική περίοδο γίνεται αποκλειστικά και μόνο προς όφελος των ίδιων των επιχειρήσεων ικανοποιώντας το πάγιο αίτημά τους για ευελιξία στη διαμόρφωση του χρόνου εργασίας. Σε περιόδους «νεκρές» ή υποτονικές για την παραγωγικότητα μιας επιχείρησης, θα απέφερε επιπλέον κέρδος το μειωμένο ωράριο διότι με τον τρόπο αυτό θα μειώνονταν και τα λειτουργικά έξοδα του εργοδότη. Η υπερένταση του ανθρώπινου οργανισμού για μεγάλα χρονικά διαστήματα προκαλεί μόνιμη και ανυπολόγιστη φθορά στην σωματική και ψυχική υγεία, που δεν αποκαθίσταται με τον συμψηφισμό των μειωμένων ωρών απασχόλησης σε άλλη χρονική περίοδο. Αποκρύπτεται επίσης η δυνατότητα που έχει ο εργοδότης να απολύσει τον εργαζόμενο μετά το πέρας της περιόδου αυξημένης απασχόλησης, έχοντας εξοικονομήσει τις επιπλέον ώρες απασχόλησης χωρίς την πρόσθετη αμοιβή.

Στην παρουσίαση του νομοσχεδίου το Υπουργείο Εργασίας θεωρεί ως μέτρο που απαντά στα σύγχρονα προβλήματα την αύξηση του επιτρεπόμενου ορίου των υπερωριών στις 150 ώρες το χρόνο σε βιομηχανία και λοιπούς κλάδους αίροντας με τον τρόπο αυτό την διάκριση των 120 ωρών κατ' έτος στις μη βιομηχανικές επιχειρήσεις και στις 48 ώρες το εξάμηνο στη βιομηχανία. Η εξίσωση των υπερωριών στους δύο διαφορετικούς κλάδους όχι μόνο δεν οδηγεί στο αριθμητικό όριο της χαμηλότερης επιβάρυνσης για τον εργαζόμενο αλλά ούτε καν στο υψηλότερο. Δημιουργείται ένα νέο όριο 25% πιο αυξημένο από τον ανώτατο αριθμό υπερωριών και 50% περίπου από τον κατώτατο, προκειμένου οι επιχειρήσεις να μην υποχρεώνονται σε πρόσληψη επιπλέον προσωπικού, που οδηγεί σε αύξηση του κόστους και μείωση των κερδών αλλά να στηρίζονται στον μεγαλύτερο βαθμό έντασης της εργασίας των ήδη απασχολούμενων.

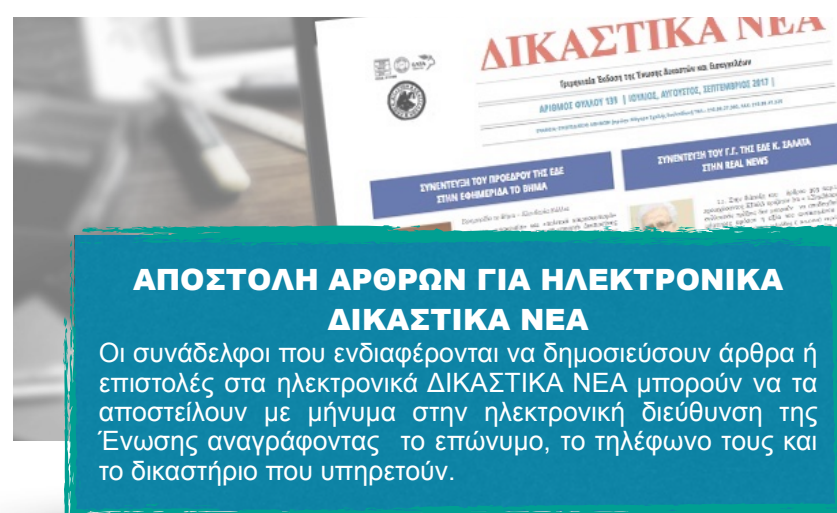
Διευρύνεται τέλος το καθεστώς της 7ήμερης λειτουργίας σε διάφορους κλάδους της βιομηχανίας (φάρμακα, εφοδιαστική αλυσίδα κ.α.) διότι «η απαγόρευση λειτουργίας τις Κυριακές εμποδίζει τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας». Στην πραγματικότητα η κατάργηση της Κυριακάτικης αργίας ωφελεί και πάλι τις επιχειρήσεις οι οποίες έχουν τη δυνατότητα να κάνουν χρήση των αυξημένων υπερωριών με τις οποίες θα επιβαρύνουν τους εργαζόμενους και να

μεγιστοποιήσουν τα έσοδά τους. Για τον λόγο αυτό αυξάνονται οι υπερωρίες στις 150 ώρες τον χρόνο. Αντίθετα η κυριακάτικη εργασία στις βιομηχανίες δεν συνδέεται με καμία νομική υποχρέωση των εργοδοτών να αυξήσουν ανάλογα τις θέσεις εργασίας.

II. Με το νέο νομοσχέδιο το Υπουργείο Εργασίας ισχυρίζεται ότι καινοτομεί με την εισαγωγή της «ψηφιακής κάρτας εργασίας» η οποία θα συνδέεται με το σύστημα ΕΡΓΑΝΗ II και θα καταγράφει σε πραγματικό χρόνο την απασχόληση του εργαζομένου. Στην πραγματικότητα πρόκειται για συμμόρφωση με την απόφαση CCOO του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕργΔ 2019, σελ. 705 επ) με την οποία έχουν ήδη εναρμονιστεί πολλές ευρωπαϊκές Χώρες. Προβληματισμούς ωστόσο προκαλεί η επεξεργασία μεγάλου αριθμού προσωπικών δεδομένων που αφορούν όχι μόνο την παρουσία αλλά και τις συνθήκες των εργαζομένων τα οποία είναι προσβάσιμα στις αρμόδιες αρχές. Παρατηρήθηκε ήδη (Μ. Γιαννακούρου, ΕΕργΔ 2019, 689 επ (697) ότι «η δυνατότητα του εργοδότη να καταγράφει αναλυτικά και συστηματικά τόσο την παρουσία όσο και τις απουσίες καθώς και τα διαλείμματα των εργαζομένων του, πχ για κάπνισμα, του δίνει εξουσίες ελέγχου και επιτήρησης της συμπεριφοράς του εργαζομένου, που δύνανται αφενός να θέσουν σε κίνδυνο την προσωπικότητά του, αφετέρου να διευκολύνουν την στοιχειοθέτηση λόγων απόλυσής του».

III. Το Υπουργείο Εργασίας παρουσιάζοντας τη φιλοσοφία του νέου νομοσχεδίου διαπιστώνει ότι «δεν υπάρχουν εργαζόμενοι χωρίς επιχειρήσεις ούτε και επιχειρήσεις με εργαζόμενους στα κεραμίδια». Για το λόγο αυτό ίσως επιχειρείται να αποδυναμωθεί ακόμα περισσότερο το μοναδικό μέσο διαμαρτυρίας των εργαζομένων, η απεργία: για να διασφαλιστεί όσο το δυνατό με μεγαλύτερη πιθανότητα η συναίνεση και ο συμβιβασμός των εργαζομένων σε ρυθμίσεις που αυξάνουν τον χρόνο απασχόλησης πέρα από τα όρια της ανθρώπινης αντοχής και για να καμφθεί κάθε είδους αντίδραση και διαμαρτυρία στην ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία των επιχειρήσεων. Σε ένα ήδη απονευρωμένο συνταγματικό δικαίωμα, που του άφησαν το περίβλημα και του στέρησαν την ουσία, σε ένα δικαίωμα που οι δεκάδες συνταγματικοί και αντισυνταγματικοί νομοθετικοί περιορισμοί το οδηγούν στην παρανομία και στην καταχρηστικότητα κατά 90%, προστίθεται άλλος ένας: Ο ορισμός του προσωπικού ασφαλείας στις ΔΕΚΟ σε ποσοστό 33% των παρεχόμενων υπηρεσιών. Το Υπουργείο μάλιστα δίνει και ένα παράδειγμα: ότι κατά τις ημέρες της απεργίας θα πρέπει να κυκλοφορεί το 1/3 των συρμών στο ΜΕΤΡΟ. Πέρα από την κοινή διαπίστωση ότι ο κοινωνικός αυτοματισμός και η επίκληση της γενικής δυσαρέσκειας -με την ουσιαστική συμβολή των ΜΜΕ- λειτούργησε αρκετά αποτελεσματικά ως μέθοδος κατασυκοφάντησης των απεργιών, ιδίως στις ΔΕΚΟ και στον δημόσιο τομέα, παρατηρούμε στην προκειμένη περίπτωση να εισάγεται μία εντελώς εσφαλμένη αντίληψη της έννοιας και του σκοπού του «προσωπικού ασφαλείας». Σημειώνεται ότι στις περισσότερες χώρες δεν υπάρχει ρητή νομοθετική πρόβλεψη για διάθεση προσωπικού ασφαλείας αλλά θεωρείται υποχρέωση σύμφυτη με την καλόπιστη άσκηση του δικαιώματος απεργίας. Τα καθήκοντα του προσωπικού ασφαλείας έχουν άμεση σχέση με την ασφάλεια των εγκαταστάσεων της επιχείρησης και την πρόληψη καταστροφών και ατυχημάτων. Δεν επιτρέπεται συνελώς στον εργοδότη να αναθέσει επιπλέον καθήκοντα στους εργαζόμενους, ούτε να αξιοποιηθεί το προσωπικό ασφαλείας ως θεσμοθετημένος απεργοσπαστικός μηχανισμός ώστε να αποδυναμωθεί η πίεση που ασκείται με την απεργία. Η παροχή ενός επιπέδου λειτουργίας μιας επιχείρησης σε ποσοστό 33% δεν συνδέεται με τους παραπάνω σκοπούς αλλά αποτυπώνει έναν αυθαίρετο και αντισυνταγματικό νομοθετικό προσδιορισμό του «ανεκτού ποσοστού απεργίας» για το Κράτος, αποκάλυπτοντας ταυτόχρονα την πρόθεση μείωσης της αποτελεσματικότητας του εργατικού αγώνα.

Στην αλληλουχία των νομοθετικών παρεμβάσεων σε ευρωπαϊκό και ελληνικό επίπεδο, που ξεκίνησαν από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, το προτεινόμενο Σχέδιο Νόμου δεν αποτελεί έκπληξη. Αδίκως επικρίνονται οι εθνικές κυβερνήσεις και η Ευρωπαϊκή Ένωση για κακή νομοθέτηση. Δεν βρισκόμαστε μπροστά σε λανθασμένη μεταφορά ενωσιακού δικαίου ή κακότεχνη διατύπωση αλλά σε μια συνειδητή επιλογή. Ολοένα και μεγαλύτερη απομείωση εργασιακών δικαιωμάτων με κατάργηση προστατευτικών νομοθετικών ρυθμίσεων και θέσπιση περιορισμών που ακυρώνουν συνταγματικές διατάξεις προς όφελος της ευελιξίας και της μεγαλύτερης κερδοφορίας των επιχειρήσεων. Γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι η περίοδος των ισορροπιών και των συμβιβασμών στο χώρο της εργασίας έχει παρέλθει και ότι δεν είναι εφικτή η ταυτόχρονη ικανοποίηση των συγκρουόμενων συμφερόντων των κοινωνικών αντιπάλων. Τα εθνικά Κοινοβούλια και οι Κυβερνήσεις έκαναν την επιλογή τους.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΝΕΑ
 Ομιλία Βαλίου του Τσάουρ Αναστάσιου και Θεοφάνους
 ΑΡΧΗΜΟΣ ΦΥΛΑΚΩ 139 | ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΙΣ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019 |
 ΣΥΝΕΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΔΕ ΣΤΗΝ ΕΠΙΜΕΡΙΑ ΤΟΥ ΒΟΥΛΑ
 ΣΥΝΕΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ Γ. Γ. ΤΣΙΠΡΑ Κ. ΣΑΑΡΑ ΣΤΗΝ REAL NEWS

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΑΡΘΡΩΝ ΓΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΝΕΑ
 Οι συνάδελφοι που ενδιαφέρονται να δημοσιεύσουν άρθρα ή επιστολές στα ηλεκτρονικά ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΝΕΑ μπορούν να τα αποστείλουν με μήνυμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση της Ένωσης αναγράφοντας το επώνυμο, το τηλέφωνο τους και το δικαστήριο που υπηρετούν.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ – ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αθήνα, 16-04-2021

Αρ. Πρωτ.:136

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Πραγματοποιήθηκε χθες συνάντηση του Προεδρείου της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων με την Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κατερίνα Σακελλαροπούλου. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης ενημερώσαμε την κ. Πρόεδρο τόσο για ζητήματα που διαχρονικά απασχολούν την ελληνική Δικαιοσύνη, όσο και για τρέχοντα ζητήματα, ανταλλάξαμε απόψεις και διαπιστώσαμε το διαρκές ενδιαφέρον της. Με τη συνάντηση αυτή ολοκληρώθηκε επιτυχώς και στο κορυφαίο επίπεδο η σειρά των προγραμματισμένων θεσμικών επαφών της Ένωσής μας.

ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΟΜΟΦΩΝΟ ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΩΝ. ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Αθήνα, 1-6-2021

Αρ. Πρωτ.:182

Ομόφωνο Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών.

Καταδίκη της πρακτικής αποκλεισμού των Δικαστικών Ενώσεων

από το Υπουργείο Δικαιοσύνης

Την περασμένη Παρασκευή (28 Μαΐου 2021) συγκλήθηκε η ετήσια Γενική Συνέλευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών (EAJ) στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι από 33 ευρωπαϊκές χώρες. Συζητήθηκαν ουσιώδη προβλήματα ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης. Ένα από τα κορυφαία θέματα της ημερήσιας διάταξης αφορούσε την κατάσταση στην Ελλάδα όπως διαμορφώθηκε μετά την στρατηγική επιλογή του Υπουργείου Δικαιοσύνης να αποκλείσει τις Δικαστικές Ενώσεις από όλες τις Επιτροπές που αφορούν τη Δικαιοσύνη και τους Δικαστικούς Λειτουργούς. Η Ένωσή μας εκπροσωπήθηκε στην EAJ από την Α' Αντιπρόεδρο κ. Αικατερίνη Ντόκα και το μέλος της Επιτροπής Διεθνών Σχέσεων κ. Γεώργιο Κασίμη. Παραθέσαμε αναλυτικά συγκεκριμένα στοιχεία που αποδεικνύουν βάσιμα τους ισχυρισμούς μας. Οι Ευρωπαίοι Δικαστές θεωρούν απειλή για την Δικαστική Ανεξαρτησία και το Κράτος Δικαίου την πολιτική που ακολουθεί στο συγκεκριμένο ζήτημα ο Υπουργός Δικαιοσύνης και καλούν την Ελληνική Κυβέρνηση σε συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις της.

Το Ψήφισμα που υιοθέτησε η Ευρωπαϊκή Ένωση Δικαστών ήταν ομόφωνο και δικαιώνει απόλυτα τις θέσεις της Ένωσής μας. Καλείται πλέον ο Πρωθυπουργός της Χώρας, στον οποίο κοινοποιούμε το Ψήφισμα, να προβεί σε κάθε ενέργεια που θα επαναφέρει το Υπουργείο Δικαιοσύνης στις βασικές Αρχές του Κράτους Δικαίου ώστε να αποφύγουμε και στο μέλλον την διεθνή καταδίκη της Χώρας.

Το Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών είναι το ακόλουθο:

«Το Κράτος Δικαίου είναι θεμελιώδης ιδρυτική αρχή της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (άρθρο 2 της Συνθήκης). Επομένως, όταν προωθούνται νομοθετικές μεταβολές που αφορούν ουσιώδη ζητήματα της κατάστασης των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών – όπως η προαγωγή, η αξιολόγηση και ο πειθαρχικός έλεγχος -, θεωρούμε ότι αποτελεί νομική υποχρέωση κάθε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συμπεριλάβει επισήμως τις δικαστικές ενώσεις στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία. Η μη συμμόρφωση ενός κράτους μέλους με αυτές τις βασικές αρχές είναι δυνατό να θεωρηθεί ως παραβίαση της αρχής του Κράτους Δικαίου. Πόσο μάλλον όταν οι νομοθετικές μεταβολές, που αφορούν την προαγωγή και αξιολόγηση των δικαστικών λειτουργιών και ιδίως τον πειθαρχικό τους έλεγχο, δύνανται να αποτελέσουν απειλή για τη δικαστική ανεξαρτησία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση Δικαστών, ζητεί από την Ελληνική Κυβέρνηση να διασφαλίσει αποτελεσματικά και άμεσα ότι οι Ενώσεις Δικαστών και Εισαγγελέων στην Ελλάδα θα συμμετέχουν χωρίς εξαιρέσεις σε κάθε νομοπαρασκευαστική διαδικασία που λαμβάνει χώρα ενόψει νομοθετικών μεταβολών που αφορούν το δικαστικό σώμα και ειδικά την επαγγελματική κατάσταση των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Χριστόφορος Σεβαστιδής
Εφέτης

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Παντελής Μποροδής
Πρωτοδίκης

Έκθεση – Αναφορά Πεπραγμένων κατά τη Συνάντηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών

Αθήνα, 28 Μαΐου 2021

Τόπος και χρόνος: Διαδικτυακά (zoom), 28 Μαΐου 2021

Εκπρόσωποι της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων:

Αικατερίνη Ντόκα, Εφέτης, Α' Αντιπρόεδρος και
Γεώργιος Κασίμης, Πρόεδρος Πρωτοδικών

Οι εργασίες της ετήσιας συνόδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών έλαβαν χώρα διαδικτυακά την Παρασκευή 28 Μαΐου 2021. Στις εργασίες της συνόδου συμμετείχαν δικαστικοί λειτουργοί από 33 κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών, σε σύνολο 44 κρατών. Η Ελλάδα συμμετείχε δια των ανωτέρω δικαστικών λειτουργιών.

Έναρξη των εργασιών της συνέλευσης: Κατά την πρώτη ημέρα των εργασιών, πέραν των εθιμοτυπικών χαιρετισμών εκ μέρους του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών, Ζοζέ Ιγκρέχα Μάτος, του Προέδρου της Διεθνούς Ένωσης Δικαστών Τόνυ Παγκόνε και του Γενικού Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Τζιάκομο Ομπέρτο, έλαβε χώρα συζήτηση σχετικά με το ζήτημα της ανεξαρτησίας των δικαστικών λειτουργιών στην Ευρώπη. Ειδικότερα, επί του ζητήματος αυτού σε συνδυασμό με τον σεβασμό της αρχής της νομιμότητας (rule of law) ανέπτυξε τις θέσεις του ENCJ ο πρόεδρος του Φιλίππο Ντονάτι. Σε συμπέρασμα αυτής της παρουσίασης, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δήλωσε ότι σήμερα οι δικαστές δεν είναι μόνοι τους και ότι υπάρχουν οι κατάλληλοι διεθνείς και υπερεθνικοί θεσμοί για την παρουσίαση των εθνικών ζητημάτων σε διεθνές επίπεδο, ώστε να ασκούνται πιο αποτελεσματικές πιέσεις.

Συνέχιση των εργασιών της συνέλευσης: Αναπτύχθηκαν οι μέχρι σήμερα δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών αφενός όσον αφορά τις ενέργειες στους Ευρωπαϊκούς Θεσμούς σχετικά με τα ζητήματα της Πολωνίας και αφετέρου όσον αφορά τη στήριξη των απολυθέντων Τούρκων δικαστών. Μετά δόθηκε λόγος στους εκπροσώπους των χωρών αρχικά της Πολωνίας και ακολούθως της Κροατίας, της Ελλάδας, της Σλοβακίας και τέλος της Ισπανίας.

Σε ό,τι αφορά τη χώρα μας, παρουσιάστηκε το ζήτημα που έχει προκύψει με τη στάση του Υπουργείου Δικαιοσύνης να αποκλείει τις δικαστικές ενώσεις από τις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές επί κρίσιμων νομοθετημάτων που αφορούν τη δικαιοσύνη και την επαγγελματική κατάσταση των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών. Έγινε αναφορά στο γεγονός πως οι δικαστικές ενώσεις δεν κλήθηκαν να συμμετάσχουν στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές που συστάθηκαν για την τροποποίηση του νόμου που διέπει τη λειτουργία της Σχολής Δικαστών και για την τροποποίηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αλλά ούτε στις συσκέψεις που συγκάλεσε ο Υπουργός Δικαιοσύνης για τη λειτουργία των Δικαστηρίων κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Κυρίως όμως τέθηκε το ζήτημα της μη σύστασης νομοπαρασκευαστικής επιτροπής και της μη έγκαιρης ενημέρωσης των δικαστικών ενώσεων αναφορικά με τις τροποποιήσεις που το Υπουργείο Δικαιοσύνης σκοπεύει να επιφέρει στον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών

Συνέχεια στη επόμενη σελίδα...

Λειτουργιών (ΚΟΔΚΔΔ).

Ειδικότερα, έγινε αναφορά στις δηλώσεις του αντιπροέδρου της κυβέρνησης κ. Πικραμένου σχετικά με τις αλλαγές που σχεδιάζονται όσον αφορά την αξιολόγηση των δικαστών, τον πειθαρχικό έλεγχο και τις προαγωγές τους. Τέθηκε το ζήτημα της υπαναχώρησης του Υπουργού Δικαιοσύνης από την αρχική απόφασή του να αναθέσει την τροποποίηση των διατάξεων του ΚΟΔΚΔΔ σε νομοπαρασκευαστική επιτροπή, η οποία τελικά ποτέ δεν συστάθηκε. Έγινε μνεία στην απάντηση του Υπουργού Δικαιοσύνης σε κοινοβουλευτική ερώτηση στη Βουλή, κατά την οποία ισχυρίστηκε ότι δεν είναι απαραίτητη η σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για τον ΚΟΔΚΔΔ, διότι αφενός υπάρχει ήδη το πόρισμα της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής που είχε συσταθεί από την προηγούμενη κυβέρνηση και αφετέρου στο Υπουργείο υπηρετούν με απόσπαση δικαστικοί λειτουργοί, οι οποίοι ενημερώνουν τον Υπουργό και τις λοιπές υπηρεσίες για τις απόψεις των δικαστών. Ωστόσο επισημάνθηκε πως αν ο Υπουργός δεν ήθελε να αποστεί ουσιαστικά από το σχέδιο που είχε συντάξει η προηγούμενη νομοπαρασκευαστική επιτροπή, θα είχε ήδη εισάγει το πόρισμα αυτής στη Βουλή προς ψήφιση. Το γεγονός δε αυτό, σε συνδυασμό με τις σχετικές δηλώσεις του Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, καταδεικνύει το σχεδιασμό για νομοθέτηση σημαντικών μεταβολών στο καθεστώς των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών. Κατέστη επίσης σαφές ότι, οι δικαστές που υπηρετούν με απόσπαση στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, χωρίς να αμφισβητείται η άρτια επιστημονική κατάρτισή τους, δεν εκπροσωπούν θεσμικά τους δικαστές και εισαγγελείς.

Στη συνέχεια εκτέθηκαν οι ενέργειες στις οποίες προέβη η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων με την ενημέρωση των αρχηγών των κομμάτων της αντιπολίτευσης, οι οποίοι καταδίκασαν τη στάση του Υπουργού Δικαιοσύνης να απαξιώνει το ρόλο των δικαστικών ενώσεων, καθώς και στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε με την Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Επισημάνθηκε πως παρόλο που, σύμφωνα με σχετική δήλωση του Υπουργού Δικαιοσύνης στη Βουλή, ο νέος ΚΟΔΚΔΔ αναμένεται να εισαχθεί προς ψήφιση στα τέλη Ιουνίου, οι δικαστικές ενώσεις δεν έχουν μέχρι τώρα ενημερωθεί σχετικά με τις αλλαγές που το Υπουργείο σκοπεύει να επιφέρει στο νομοθέτημα που διέπει το επαγγελματικό καθεστώς των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών, την αξιολόγηση, την πειθαρχική διαδικασία, την εξέλιξη, τη διοίκηση των δικαστηρίων και εν τέλει εγγυάται τη δικαστική ανεξαρτησία. Οι Έλληνες αντιπρόσωποι της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων ευχαριστήσαμε την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Πρόεδρό της προσωπικά για την επιστολή που απεστάλη στον Υπουργό Δικαιοσύνης τον Μάρτιο 2021, σημειώνοντας τη σημασία της στο πλαίσιο της προστασίας του κράτους δικαίου.

Τέλος, ζητήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση Δικαστών να υιοθετηθεί ψήφισμα που να καταδικάζει τη συμπεριφορά αυτή και να ζητεί από το Υπουργείο να σεβαστεί την αρχή του κράτους δικαίου και της διάκρισης των εξουσιών, που επιτάσσει την ουσιαστική συμμετοχή των δικαστικών ενώσεων σε κάθε νομοπαρασκευαστική διαδικασία που λαμβάνει χώρα ενόψει νομοθετικών μεταβολών που αφορούν το δικαστικό σώμα και ειδικά την επαγγελματική κατάσταση των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών.

Ακολουθεί το Ψήφισμα.

Τέλος των εργασιών της συνέλευσης: Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών παρουσίασε τις προετοιμασίες για τη Γενική Συνέλευση της Διεθνούς Ένωσης Δικαστών που θα γίνει διαδικτυακά τον μήνα Σεπτέμβριο 2021, οπότε και θα λάβουν χώρα και οι αρχαιρεσίες για τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών και της Διεθνούς Ένωσης Δικαστών. Οι υποψήφιοι παρουσίασαν τις υποψηφιότητές τους.

Παρουσιάστηκε το ζήτημα της στήριξης των Τούρκων δικαστών που διώκονται από το καθεστώς Ερντογάν, διότι οι πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών δεν επαρκούν. Η Ελλάδα, η Αυστρία και η Γαλλία ανακοίνωσαν ότι θα συμβάλλουν στην στήριξη των τούρκων συναδέλφων τους.

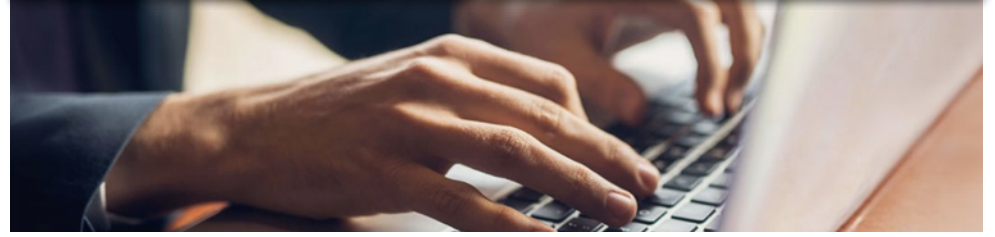
Συζητήθηκε το ζήτημα των μελλοντικών συνελεύσεων που θα γίνουν με τη φυσική παρουσία των δικαστών, εφόσον αρθούν οι περιορισμοί λόγω του κορονοϊού. Η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων, η οποία είχε αναλάβει την οργάνωση της συνάντησης για το έτος 2021, που θα συνέπιπτε με τους εορτασμούς των 200 ετών από την ελληνική επανάσταση, επιβεβαίωσε ότι μπορεί να οργανώσει τη συνάντηση το έτος 2023.

Το κείμενο του ψηφίσματος θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Διεθνούς Ένωσης

ⁱ Armenia, Austria, Azerbaijan, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Israel, Italy, Latvia, Liechtenstein, Luxembourg, Malta, Rep of N Macedonia, Norway, Netherlands, Portugal, Romania, Serbia, Slovak, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, United Kingdom

ⁱⁱ Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δικαστικών Συμβουλίων (European Network of Councils for the Judiciary- ENCJ <https://www.encj.eu>)

ΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

Αθήνα, 28-06-2021

Αρ. Πρωτ.:206

Οι επιστημονικές εκδηλώσεις της Ένωσης στην ηλεκτρονική σελίδα

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων ενσωματώνει από σήμερα στην ηλεκτρονική σελίδα της ειδικό φάκελο που περιλαμβάνει όλες τις εισηγήσεις και τα προγράμματα των επιστημονικών εκδηλώσεων που διοργάνωσε μετά το 2016. Η ενσωμάτωση των εκδηλώσεων θα γίνει σταδιακά με χρονολογική σειρά και θα ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα. Πέρα από την ιστορική αξία μιας τέτοιας ολοκληρωμένης καταγραφής υλικού που βρισκόταν διάσπαρτο ή παρέμενε αδημοσίευτο μέχρι σήμερα, συνιστά επίσης σπουδαίο επιστημονικό εργαλείο για όλους τους νομικούς μαζί με την ενότητα των επιστημονικών άρθρων που καθιερώσαμε τα προηγούμενα χρόνια. Με την ελπίδα να αξιοποιηθεί από τους συναδέλφους η νέα αυτή πρωτοβουλία, συνεχίζουμε την προσπάθεια για διαρκή βελτίωση και αναβάθμιση των παροχών της Ένωσης προς τα μέλη της.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Χριστόφορος Σεβαστίδης
Εφέτης

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Παντελής Μποροδής
Πρωτοδίκης

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΩΝ ΩΡΙΜΑΝΣΕΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2017-2018

Αθήνα, 25-06-2021

Αρ. Πρωτ.:204

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΩΝ ΩΡΙΜΑΝΣΕΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2017-2018

Ικανοποιήθηκε σήμερα έμπρακτα το αίτημα που υπέβαλαν οι Δικαστικές Ενώσεις για πρώτη φορά το έτος 2019 και αφορούσε την καταβολή των μισθολογικών ωριμάνσεων και χρονοεπιδομάτων των ετών 2017 και 2018. Η σημαντική αυτή εξέλιξη αποτελεί δικαίωση των πολύμηνων προσπαθειών των Ενώσεων και άρση μιας αδικίας σε βάρος των δικαστικών λειτουργιών. Στον αγώνα αυτό που δώσαμε οφείλουμε να αναγνωρίσουμε τη θετική συμβολή και την συμπαράσταση των συναδέλφων με τους οποίους συνεργαστήκαμε τόσο για την ορθή νομοτεχνική διατύπωση όσο και στο πρακτικό κομμάτι υλοποίησης της νομοθετικής ρύθμισης.

Οι διεκδικήσεις μας σε θεσμικό και οικονομικό επίπεδο θα συνεχίζονται όσο είναι θεμελιωμένες νομικά και ηθικά. Επόμενος στόχος είναι η κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης η οποία επιβάλλεται πλέον μόνο στους μισθοδοτούμενους στο Δημόσιο και στους συνταξιούχους.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Χριστόφορος Σεβαστίδης
Εφέτης

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Παντελής Μποροδής
Πρωτοδίκης

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

**Του Προέδρου της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων,
κ. Χριστόφορου Σεβαστίδη, ΔΝ- Εφέτη, στην ημερίδα
του Ποινικού Δικαίου της 29ης Μαΐου 2021.**

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Του Προέδρου της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, κ. Χριστόφορου Σεβαστίδη, ΔΝ- Εφέτη, στην ημερίδα του Ποινικού Δικαίου της 29ης Μαΐου 2021.

Σας καλωσορίζουμε απόψε στην Ημερίδα που συνδιοργανώνει η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων και το Εργαστήριο Ποινικού και Ποινικού Δικονομικού Δικαίου του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Αισθανόμαστε ιδιαίτερα ευτυχείς γι' αυτήν την συνδιοργάνωση η οποία αποτελεί την απαρχή μιας μόνιμης συνεργασίας σε επιστημονικό επίπεδο, μιας διαλεκτικής σύνθεσης θεωρίας και πράξης. Η διενέργεια διαδικτυακών

συνεδρίων παρά τις δυσκολίες και τα μειονεκτήματα που έχει, δίνει ωστόσο τη δυνατότητα ανάπτυξης επιστημονικού διαλόγου σε ένα ευρύ νομικό κοινό δικαστικών λειτουργών, πανεπιστημιακών δασκάλων, δικηγόρων, σπουδαστών της ΕΣΔΙ, φοιτητών, που σπάνια είχε την ευκαιρία μέχρι σήμερα να συνομιλεί και να συνδιασκέπτεται.

Δύο σχεδόν χρόνια μετά τη θέση σε ισχύ των νέων Ποινικών Κωδίκων και παρά το γεγονός ότι η πανδημία οδήγησε σε αναγκαστικό περιορισμό της λειτουργίας των Ποινικών Δικαστηρίων, μπορούμε να πούμε ότι έχουμε μια πρώτη αποτίμηση της εφαρμογής των νέων διατάξεων, μία εκτίμηση του κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι αρχικές προσδοκίες του νομοθέτη και κάποιες επισημάνσεις για τα σημεία εκείνα που απαιτούν μια νομοθετική βελτίωση. Όλη αυτή η συζήτηση οφείλει να γίνεται αυστηρά με όρους επιστημονικούς. Στην Ελλάδα είναι ωστόσο συχνό το φαινόμενο να επιβάλει η χειρότερη μορφή πολιτικής, η δημαγωγία και ο λαϊκισμός, τα πορίσματα της επιστήμης, να την ποδηγετεί οριοθετώντας εξ αρχής τα πλαίσια στα οποία της επιβάλλει να κινείται και να αξιοποιεί τα συμπεράσματά της μόνο όταν αυτά συμπίπτουν με τους προκαθορισμένους πολιτικούς στόχους. Η νομική επιστήμη έχει πέσει συχνά θύμα άσκησης αυτής της μορφής πολιτικής. Σ' αυτήν την πολιτική οφείλεται η νομοθετική κουρελού των εκατοντάδων τροποποιήσεων, αλλαγών, συμπληρώσεων των Κωδίκων, που δεν συμβαδίζουν με την ορθολογική προσαρμογή στις κοινωνικές μεταβολές. Εκεί εύκολα μπορεί να αποδοθεί η ανασφάλεια δικαίου και η έλλειψη σοβαρής και σταθερής αντεγκληματικής πολιτικής. Η νομική επιστήμη στη χώρα μας ετεροκαθορίζεται από τις ανορθολογικές κραυγές των Μέσων Ενημέρωσης και των «αγανακτισμένων» πολιτών που διψούν για εκδίκηση και απαιτούν διαρκώς αυστηροποίηση της νομοθεσίας. Στην Ελλάδα καλός πολιτικός θεωρείται αυτός που απαιτεί την επαναφορά της θανατικής ποινής, τον πραγματικό ισόβιο εγκλεισμό των κρατούμενων και έντιμος δικαστής αυτός που θα επιβάλει τέτοιες ποινές. Ο ανορθολογισμός και η κοινωνική πίεση που ασκείται πάντα προς αυτήν την κατεύθυνση, υπονομεύουν την ελεύθερη ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των επιστημόνων με στόχο τη διανοητική παραγωγή νέας επιστημονικής γνώσης προς όφελος της κοινωνικής ευημερίας. Μετά το πρόσφατο φρικτό έγκλημα στα Γλυκά Νερά βρήκαν και πάλι την ευκαιρία ορισμένοι να πλειοδοτήσουν σε αυστηρότητα αν και καλά γνωρίζουν ότι η αυστηροποίηση της ποινικής νομοθεσίας δεν συνδέεται επιστημονικά με τη μείωση της εγκληματικότητας, ούτε αυτή εξαλείφεται εάν δεν ξεριζωθούν τα κοινωνικά και οικονομικά αίτια που την γεννούν. Το ΕΔΔΑ στην απόφαση Hutchinson κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 17-1-2017, που είναι δημοσιευμένη στο Νομικό Βήμα του 2018, σελ. 336 επ, έκρινε ότι η ΕΣΔΑ δεν απαγορεύει μεν την επιβολή ισόβιας κάθειρξης για εκείνους που έχουν καταδικαστεί για ιδιαίτερα σοβαρά εγκλήματα, πλην όμως για να είναι συμβατή η ποινή με τη Σύμβαση πρέπει να υπάρχει μια προοπτική απελευθέρωσης για τον κρατούμενο, όσο και μια ενδεχόμενη επανεξέταση της ποινής του. Το ΕΔΔΑ επίσης με την πιο πρόσφατη απόφαση Marcelo Viola κατά Ιταλίας της 13ης- 6-2019, επί της προσφυγής ενός καταδικασθέντος σε ισόβια κάθειρξη – μέλους της Ιταλικής Μαφίας, έκρινε ότι η ιταλική νομοθεσία παραβιάζει το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ το οποίο απαγορεύει την απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση κρατούμενου. Θεώρησε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ότι θα ήταν ασυμβίβαστο με την ευρισκόμενη στο επίκεντρο της Σύμβασης ανθρώπινη αξιοπρέπεια, να στερηθεί κάποιος την ελευθερία του χωρίς τη δυνατότητα απόλυσής του υπό όρους από τη φυλακή. Η μάχη κατά της μαφίας, σύμφωνα με το ΕΔΔΑ, δεν μπορεί να δικαιολογήσει την απαγορευμένη από το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση. Αυτές οι αποφάσεις του ΕΔΔΑ ασφαλώς είναι φιλά γραμματα για τους έλληνες θιασώτες των ισόβιων και της στέρησης του δικαιώματος του κρατούμενου για υψ' όρον απόλυση. Όσοι πιέζουν για αυστηροποίηση της νομοθεσίας μέχρι αυτό το σημείο, πρέπει να μας εξηγήσουν πως αντιλαμβάνονται τη θέση της Χώρας μας στην Ευρώπη και αν αποτελεί ένδειξη πολιτισμού η καταδίκη ενός Κράτους από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για παραβίαση βασικών άρθρων της ΕΣΔΑ.

Ακούστηκαν το τελευταίο διάστημα ακραίες και αντιεπιστημονικές τοποθετήσεις που συνδέουν το έγκλημα με τους αλλοδαπούς οι οποίοι τάχα δεν ασπάζονται τις ίδιες αξίες με τους Έλληνες. Αποδεχόμαστε σχετικά εύκολα ότι ο λαός μας γνώρισε πολλές φορές στην ιστορία του τη μετανάστευση, τους διωγμούς, την προσφυγιά, αρνούμαστε όμως πεισματικά να παραδεχτούμε ότι οι συνθήκες στις οποίες ζούσαν οι Έλληνες τους οδήγησαν πολλές φορές στην τέλεση ειδεχθών εγκλημάτων. Λυπάμαι εάν θα χαλάσω τις ψευδαισθήσεις κάποιων αλλά πρέπει να κάνουμε μια αναδρομή στην Αμερική των αρχών του 20ου αιώνα: Στις 12 πρώτες εβδομάδες του 1909 στο Σικάγο σε σύνολο 149 ειδήσεων στον τοπικό Τύπο, οι 78 (ποσοστό 52,3%) αφορούσαν πραγματικά εγκληματικά περιστατικά με δράστες Έλληνες μετανάστες. Τα εγκλήματα ήταν κυρίως βιασμοί ανηλίκων, δουλεμπόριο, σωματεμπορία. Στην ίδια Πολιτεία τη διετία 1906-1908 σε επίσημα στατιστικά στοιχεία της εποχής οι πιο σκληροί κακοποιοί ήταν οι Έλληνες. Το ίδιο δείχνουν και τα στατιστικά στοιχεία στην Πολιτεία της Νέας Υόρκης την εποχή της μεγάλης οικονομικής κρίσης το 1929. Οι Έλληνες έχουν υπερδεκαπλάσιες ανθρωποκτονίες από τους Ιταλούς που είναι δεύτεροι. Όμοια και στους βιασμούς, στις κλοπές, στα ναρκωτικά και στις ληστείες. Ο πίνακας με τα στατιστικά στοιχεία της εποχής που είχε δημοσιεύσει η Εφημερίδα Ελευθεροτυπία στις 21-3-1998 είναι αποκαλυπτικός.

